eduresourceza.com

Downloaded from eduresourceza.com

NATIONAL SENIOR CERTIFICATE EXAMINATION
NOVEMBER 2022

HEBREW SECOND ADDITIONAL LANGUAGE: PAPER I

EXAMINATION NUMBER

Time: 2 hours 100 marks

PLEASE READ THE FOLLOWING INSTRUCTIONS CAREFULLY

1. This question paper consists of 18 pages and an Addendum of 2 pages (i–ii). Please check that your question paper is complete.
2. Read all questions carefully and answer only what you have been asked.
3. Answer Section A on the question paper and Section B in the Answer Book provided.
4. Write only in black or blue ink.
5. It is in your own interest to write legibly and to present your work neatly.
6. The texts of 'Hachaychan', 'Äni Rotze Tamid Enayim' and 'Buba Memukenet' are attached.

Proposed time allocation: **70 minutes for Section A**
50 minutes for Section B

Downloaded from eduresourceza.com

IEB Copyright © 2022

Downloaded from eduresourceza.com

SECTION	QUESTION	CONTENT	LANGUAGE	TOTAL
A. COMPREHENSION				
ARTICLE 1	**A**	6		6
	B	4		4
	C	2		2
	D	2.5	1.5	4
	E1	2.5	1.5	4
	E2	3	2	5
	E3	3	2	5
SUBTOTAL		**23**	**7**	**30**
ARTICLE 2	**A**	6		6
	B	5	2	7
	C	3		3
	D1	2.5	1.5	4
	D2	2.5	1.5	4
	D3	4	2	6
SUBTOTAL		**23**	**7**	**30**
B. PRESCRIBED TEXTS				
PRESCRIBED TEXTS	Hachyachan 1	1	1	2
	Hachyachan 2	6	4	10
	Ani Roze	10	5	15
	Buba 1	3	2	5
	Buba 2	5	3	8
SUBTOTAL		**25**	**15**	**40**
TOTAL		**71**	**29**	**100**

Downloaded from eduresourceza.com
IEB Copyright © 2022

Downloaded from eduresourceza.com

SECTION A READING FOR MEANING: UNSEEN TEXTS

מאמר א'

ענה על כל הפעילויות הבאות:

פעילויות למאמר א'

א. סמן את המשפטים הנכונים לפי התוכן והרעיונות של המאמר:

1. יש הרבה אנשים בעולם שלא מודעים לנזק שאופנת הבגדים גורמת לעולם.
2. בזמן שלנו יש עלייה במכירה של בְּגָדִי אופנה זולים.
3. המאמר מעודד צַרְכָנִים לקנות הרבה בגדים באֵיכות נמוכה כי הם זולים.
4. יש דרכים להפחית את הנזק האקולוגי שנגרם בתהליך ייצור בגדים.
5. המאמר נותן פתרונות לכל הבעיות שהוא מתאר.
6. המטרה העיקרית של המאמר היא לעורר מודעות לעבודת ילדים בעולם שלישי.

(6)

Downloaded from eduresourceza.com

Downloaded from eduresourceza.com

ב. סמן את הפירוש הקרוב ביותר למשפטים הבאים:

1. "**האופנה זולה אבל "המחיר" שלה יקר**" (כותרת)

א. המחיר שאנחנו משלמים הוא לא בכסף אלא בנזק אקולוגי לעולם.

ב. אנחנו משלמים הרבה כסף על "אופנה מהירה".

ג. אנחנו משלמים הרבה כסף על בגדים אופנתיים.

2. במשפט "**כיצד אפשר להקטין את הבעייה?**" (שורה 9)

משמעות המילה "להקטין" היא:

א. לפתור.

ב. להפחית.

ג. לגרום לנזק.

3. במשפט "**...לצמצם את הנזק האקולוגי...**" (שורה 12)

משמעות המילה "לצמצם" היא:

א. להגדיל.

ב. להקטין.

ג. להוסיף.

4. במשפט "**...ולחנך אותם להיות מודעים...**" (שורה 13)

משמעות המילה "מודעים" היא:

א. מְיַצְּרים.

ב. מודיעים.

ג. יודעים.

(4)

Downloaded from eduresourceza.com
IEB Copyright © 2022

Downloaded from eduresourceza.com

ג. סמן את התשובה הנכונה:

<u>מטרת המאמר היא:</u>

1. לספר לנו על האופנה החדשה.
2. לספר לנו על הבעיות של ילדים בעולם השלישי.
3. לספר לנו על דברים שליליים בתהליך הייצור של בגדים.

(2)

ד. השלם את המשפטים הבאים לפי התוכן והרעיונות של המאמר:

1. אנשים _____

ולכן _____

2. בעולם השלישי _____

_____ (4)

Downloaded from eduresourceza.com

Downloaded from eduresourceza.com

ה. <u>ענה על כל השאלות:</u>

1. המאמר עוסק בשתי (2) בעיות. מה הן הבעיות? הסבר.

א. _____

_____

_____

ב. _____

_____

_____ (4)

2. בשורות 12-13 כתוב: "דרך אחת לצמצם את הנזק האקולוגי... היא לגרום לאנשים לחשוב לפני שהם קונים בגדים...".

מה אתה חושב – האם הפיתרון הזה מציאותי? הסבר את דעתך.

_____

_____

_____

_____

_____

_____ (5)

Downloaded from eduresourceza.com
IEB Copyright © 2022

Downloaded from eduresourceza.com

3. הפיסקה האחרונה מתארת עבודת ילדים במפעלים לייצור בגדים.

מה אתה חושב - איך אפשר לְצַמְצֵם את התופעה של עבודת ילדים בעולם השלישי?

כתוב הצעה אחת והסבר אותה.

_____

_____

_____

_____

_____

(5) _____

[30]

Downloaded from eduresourceza.com

Downloaded from eduresourceza.com

מאמר ב'

ענה על כל הפעילויות הבאות:

פעילויות למאמר ב'

א. סמן את המשפטים הנכונים לפי התוכן והרעיונות של המאמר:

1. הורים לא רוצים שילדיהם יסבלו מֵהַשְׁמָנַת יֶתֶר.

2. כאשר הורים אוסרים דברים על ילדיהם, זה משפיע עליהם לטובה בגיל מבוגר יותר.

3. לאכילת שוקולד יש גם יתרונות.

4. אנחנו צריכים להאמין שלבני נוער יש יכולת להבין מה טוב לבריאות שלהם.

5. הורים צריכים לתת לילדיהם יותר חופש בחירה.

6. המאמר מתנגד לאכילת מַמתקים.

(6)

Downloaded from eduresourceza.com
IEB Copyright © 2022

Downloaded from eduresourceza.com

ב. למי או למה מתייחסות המילים המסומנות בְּקַו המשפטים הבאים:

1. "...והם אפילו יכולים לגרום לו להתמכר אליהם בגיל הנעורים" (שורות 8-9)

א. "הם" – מה? _____

ב. "לו" – למי? _____

ג. "אליהם" – לְמָה? _____

2. "הורים צריכים לתת להם את ההזדמנות להוכיח את זה" (שורות 10-11)

א. "להם" – למי? _____

ב. "זה" – מה? _____

3. "...וזה מסוכן יותר מהשמנה" (שורה 12)

"זה" – מה? _____

4. "אני מאוד ממליצה להורים לשמור על איזון בחיי ילדיהם" (שורה 14)

"אני" – מי? _____

(7)

Downloaded from eduresourceza.com

Downloaded from eduresourceza.com

ג. סמן את המילים הקרובות ביותר לפירוש של המילים המודגשות, לפי הרעיונות של המאמר.

1. **"הורים אוסרים"** (שורה 1)

א. הם מְאפשרים.

ב. הם אומרים "כן".

ג. הם אומרים "לא".

2. **"ההתפתחות הנפשית"** (שורה 2)

א. מה מרגישים.

ב. מה אומרים.

ג. מה עושים.

3. **"ממליצה"** (שורה 14)

א. אומרת על משהו שהוא רע.

ב. אומרת על משהו שהוא טוב.

ג. אומרת שהדבר גם טוב וגם רע

(3)

Downloaded from eduresourceza.com
IEB Copyright © 2022

Downloaded from eduresourceza.com

ד. <u>ענה על כל השאלות הבאות</u>:

1. הסבר את הקשר בין הכותרת (שֵם המאמר) לרעיון אחד במאמר.

(4)

2. כותבת המאמר תומכת באכילת ממתקים או מתנגדת לה?

אתה צריך להוכיח את תשובתך. (אפשר לצטט ולהסביר).

(4)

Downloaded from eduresourceza.com

Downloaded from eduresourceza.com

3. בשורה 14 כתוב: "אני מאוד ממליצה להורים לשמור על איזון בחיי ילדיהם".

האם אתה מסכים עם ההמלצה הזאת? הסבר וכתוב דוגמה לביסוס דעתך.

(6)

[30]

60 marks

Downloaded from eduresourceza.com
IEB Copyright © 2022

Downloaded from eduresourceza.com

SECTION B PRESCRIBED TEXTS

א. "החייכן" / יצחק נוי

ענה על שתי (2) השאלות הבאות:

1. **כתוב שֵם אחר לסיפור, שיביע את המסר שלו.** (במשפט אחד שלם).

(2)

2. **כתוב מונולוג לתלמיד הוותיק.**

במונולוג **אתה** צריך לכתוב לתלמיד הוותיק, איך הוא יכול לשפר את היחס שלו לזוּלַת (לאַחֵר) ולהסביר למה זה חשוב.

שים לב: בתשובה אתה צריך להשתמש ב**שני (2) רעיונות** מהסיפור.

אורך התשובה: כחצי עמוד.

(10)

[12]

ב. "אני רוצה תמיד עיניים" / נתן זך

כתוב חיבור על התוכן והרעיונות של השיר.

בחיבור אתה צריך **גם** להסביר אִם, לדעתך, הדרך של המשורר להתמודד עם קְשָיים בחיים היא אֶפֶקְטִיבִית.

שים לב:

* בחיבור אתה צריך להתייחס לתוכן ולרעיונות של **כל** השיר.
* אתה צריך להשתמש ב - **2 ציטוטים מלאים** מהשיר ולהסביר אותם.

אורך התשובה: כעמוד וחצי.

[15]

Downloaded from eduresourceza.com

Downloaded from eduresourceza.com

ג. "בובה ממוכנת" / דליה רביקוביץ

1. **קרא את הציטוט הבא מהשיר וענה על ההוראות אחריו:**

> **"...אַךְ הֵנִיחוּ אוֹתִי בְּחֶבְרַת חֲתוּלִים וּכְלָבִים**
> **וְאֵלּוּ כָּל צַעֲדֵי הָיוּ מְדוּדִים וּקְצוּבִים".**

הסבר את הציטוט למעלה והתייחס גם לרגשות שהדוברת-הבובה מביעה בו.

אורך התשובה: 7 – 6 שורות.

(5)

2. **כתוב לדוברת-הבובה <u>עצה</u> מה כדאי לה לעשות, כדי להתמודד עם החברה.**

אורך התשובה: כ- 10 שורות.

(8)

[13]

40 marks

Total: 100 marks

Downloaded from eduresourceza.com
IEB Copyright © 2022

Downloaded from eduresourceza.com

החייכן / יצחק נוי

הוא הגיע לבית הספר לקראת סוף השליש הראשון, ופניו מחייכים מאוזן אל אוזן. הרגשה של זרות אפפה אותו למן הרגע הראשון. קודם כול מה זה החיוך הזה? אתה מגיע לכיתה זרה בבית ספר זה, אפשר לומר עולם אחר, היה רציני, השתדל לתת לפנים שלך מבט קפוא, ואת מבטך רכז לכיוון בלתי מוגדר. כך עושה כל תלמיד הגון. זה ברור לגמרי.

לא, הוא חייך, לא חיוך מבויש כלשהו, אלא חיוך רחב, חושף שיניים, מאושר. אבל זה עוד לא כלום לעומת המבטים. הוא נעץ מבטים בפשטות כאחד מאיתנו, עיניו היו פקוחות לחלוטין. לא מצומצמות כדי רבע, אפילו כדי שליש. פקוחות לחלוטין היו.

שנאתי אותו למן הרגע הראשון. לא, לא, למן השנייה הראשונה שהביט בי בעיניו הגדולות וחייך את חיוכו המטופש. וכי מה יכולתי לעשות? נאלץ הייתי להשפיל את מבטיי, אני הוותיק המושרש, המקומי, המקובל על חברי, והוא- החדש הטיפש מסתכל בי ומחייך. שנאתי אותו, עד הנה לא החלפתי עמו אפילו מילה אחת, אבל שנאתי אותו. האם אינכם שונאים לפעמים מישהו שאינכם מכירים? סתם בגלל מבע עיניים?

משצלצל הפעמון וקרא לתלמידים להיכנס לכיתה, עמד המחייך מן הצד וחיכה בשקט. מבטי התלמידים החולפים על פניו לא הטרידוהו כנראה, שכן עמד שם בפתח הכיתה ממתין ומחייך. מדוע החליט המורה שזה החייכן, הזר החדש - זה שעיניו גדולות ומביטות בעיניך בלי פחד, יישב על ידי.

הוא התיישב לידי מחייך. הצצתי בו. רגיש היה מאוד, הסב את ראשו אלי והביט בי גלויות, ישר בלי רתיעה. עדיין היה מחייך. השפלתי את מבטי. דמי עלה לראשי, עשיתי קו גבול בין שני חלקי השולחן. קו עבה, גס, מתוח היה לסימן גבול. "את זה אל תעז לעבור!" אמרתי. הוא הסתכל בי בנחת, בלי התרגשות ושוב חייך, "מה זה, הוא אידיוט או משהו כזה?"

השיעור עבר מהר. הייתי עסוק בשמירת גבולות והזמן חלף מהר. משנשמע צלצולו הגואל של הפעמון, אפילו הצטערתי מעט. "מילא", חשבתי, '"בשיעור הבא אדאג שגם רגליו לא יעברו את החצי מתחת לשולחן". ואז הכניס מישהו לכיתה כדורגל. בדרך כלל שימש אצלנו כדורגל ככדורגל ולפעמים שימש הוא גם כדוריד. והכיתה? בדרך כלל היא שימשה כיתה, ולפעמים, היא שימשה לנו מגרש משחקים. הבנות רצו החוצה בשמחה, והבנים, הבנים בה"א הידיעה, היו זורקים את הכדור זה לזה במרץ רב.

Downloaded from eduresourceza.com

Downloaded from eduresourceza.com

החייכן עמד מן הצד ליד אחד החלונות – מחייך. ואז תפסתי את הכדור. "תפוס!" צעקתי לחייכן, וזרקתי עליו את הכדור בכל כוחי, עם הרבה שנאה לנער המחייך, שלא עשה לי כל רע ולא הזיק לי מעולם, שעמד ליד החלון והביט בנו בעיניו הגדולות.

הכדור טס מעל ראשו של הנער ונתקע בחלון. נשמע קול זכוכית והכדור נעלם. בכיתה נהייתה דומייה כבדה ומתוחה. ואחר כך היו קולות: "איך זה קרה", "מי עשה זאת?". "זהו זה" חשבתי, הפעם ודאי יעיפו אותי מבית הספר, "אוף, הצרות האלה מן ההורים. איך יוצאים מן הבוץ הזה?"

"אני עשיתי את זה". הרמתי את ראשי בתימהון. החייכן פסע קדימה והוסיף: "הכדור נפל לי מהידיים ושבר את החלון".

"חבל מאוד שנפל לך מהידיים", צעק המורה. "יכולת לשחק בחוץ ולא כאן. קח את הדברים שלך ולך לחדר המנהל. התחלה יפה התחלת אצלנו. מי יודע כמה חלונות שברת בבית הספר שממנו הגעת אלינו! לך-לך אל המנהל." ואני שתקתי, כל אותה שעה שתקתי. בזמן השיעור לא ניסיתי להעביר פתקים, וגם לא למשוך למירה בצמות. גם בשיעור שאחריו הייתי שקט.

אך משהגעתי הביתה בסוף הלימודים, נכנסתי בשקט לחדרי ופרצתי בבכי גדול. נדמה היה לי, שחיוך רחב תלוי בחללו של החדר וזוג עיניים גדולות מסתכלות בי ישר, ללא רתיעה.

Downloaded from eduresourceza.com
IEB Copyright © 2022

Downloaded from eduresourceza.com

אֲנִי רוֹצֶה תָּמִיד עֵינַיִים / נתן זך

אֲנִי רוֹצֶה תָּמִיד עֵינַיִים כְּדֵי לִרְאוֹת
אֶת יְפִי הָעוֹלָם וּלְהַלֵּל אֶת הַיֹּפִי
הַמֻּפְלָא הַזֶּה שֶׁאֵין בּוֹ דֹּפִי וּלְהַלֵּל
אֶת מִי שֶׁעָשָׂה אוֹתוֹ יָפֶה לְהַלֵּל
וּמְלֵא, כָּל-כָּךְ מָלֵא, יֹפִי.

וְאֵינֶנִּי רוֹצֶה לְעוֹלָם לִהְיוֹת עִוֵּר לְיֹפִי
הָעוֹלָם כָּל עוֹד אֲנִי חַי. אֲנִי אֲוַתֵּר
עַל דְּבָרִים אֲחֵרִים אֲבָל לֹא אֹמַר דַּי
לִרְאוֹת אֶת הַיֹּפִי הַזֶּה שֶׁבּוֹ אֲנִי חַי
וְשֶׁבּוֹ יָדַי מְהַלְּכוֹת כְּמוֹ אֲנִיּוֹת וְחוֹשְׁבוֹת
וְעוֹשׂוֹת אֶת חַיַּי בְּאֹמֶץ, וְלֹא פָּחוֹת
מִכֵּן, בְּסַבְלָנוּת, סַבְלָנוּת בְּלִי דַּי.

וְלֹא אֶחְדַּל מֵהַלֵּל. כֵּן, לְהַלֵּל לֹא אֶחְדַּל.
וּכְשֶׁאֶפֹּל עוֹד אָקוּם – וְלוּ רַק לְרֶגַע – שֶׁלֹּא יֹאמְרוּ
הוּא נָפַל. אֶלָּא הוּא קָם עוֹד לְרֶגַע לְהַלֵּל
בעיניים אַחֲרוֹנוֹת
אֶת שֶׁלְּהַלֵּל לֹא יֶחְדַּל.

Downloaded from eduresourceza.com

Downloaded from eduresourceza.com

בובה ממוכנת / דליה רביקוביץ

בַּלַּיְלָה הַזֶּה הָיִיתִי בֻּבָּה מְמֻכָּנֶת
וּפָנִיתִי יָמִינָה וּשְׂמֹאלָה, לְכָל הָעֲבָרִים,
וְנָפַלְתִּי אַפַּיִם אַרְצָה וְנִשְׁבַּרְתִּי לִשְׁבָרִים
וְנִסּוּ לְאַחוֹת אֶת שְׁבָרַי בְּיָד מְאֻמָּנֶת.

וְאַחַר כָּךְ שַׁבְתִּי לִהְיוֹת בֻּבָּה מְמֻכָּנֶת
וְכָל מִנְהָגִי הָיָה שָׁקוּל וְצַיְתָנִי,
אוּלָם אָז כְּבָר הָיִיתִי בֻּבָּה מִסּוּג שֵׁנִי
כְּמוֹ זְמוֹרָה חֲבוּלָה שֶׁהִיא עוֹד אֲחוּזָה בִּקְנוֹקֶנֶת.

וְאַחַר כָּךְ הָלַכְתִּי לִרְקֹד בְּנֶשֶׁף הַמְּחוֹלוֹת
אַךְ הֵנִיחוּ אוֹתִי בְּחֶבְרַת חֲתוּלִים וּכְלָבִים
וְאֵלּוּ כָּל צַעֲדִי הָיוּ מְדוּדִים וּקְצוּבִים.

וְהָיָה לִי שֵׂעָר שֶׁל זָהָב וְעֵינַיִם כְּחֵלוֹת
וְהָיְתָה לִי שִׂמְלָה מִצֶּבַע פְּרָחִים שֶׁבַּגַּן
וְהָיָה לִי כּוֹבַע שֶׁל קַשׁ עִם קִשּׁוּט דֻּבְדְּבָן.

Downloaded from eduresourceza.com
IEB Copyright © 2022